

WILLEMSFONDS

Erfgoedkring Ernest Schepens

Zetel: Nieuwstraat 20, 8420 De Haan

WANDELZOEKTOCHT 2011

KNOKKE - HEIST

WANDELZOEKTOCHT 2011
WILLEMSFONDS ERFGOEDKRING ERNEST SCHEPENS

KNOKKE HEIST

Een vriendelijke uitnodiging !

De Willemsfonds thema-afdeling Erfgoedkring Ernest Schepens richt tussen 1 juli en 31 augustus 2011 een wandelzoektocht in waarbij het de bedoeling is kennis te maken met het erfgoed van de gemeente Knokke - Heist. Kijken om te zien blijft het motto! Alle facetten van de zoektocht kunnen beleefd worden, alle vragen kunnen opgelost worden zonder dat op één plaats een toegangsgeld moet betaald worden. De vakantieperiode biedt iedereen de gelegenheid om in alle rust aan deze zoektocht, die eveneens een eenvoudig wedstrijdelement inhoudt, deel te nemen.

Dit is de derde “zomer-wandelzoektocht” van de Willemsfonds thema afdeling Erfgoedkring Ernest Schepens. Het is de bedoeling elk jaar een andere regio van onze kustprovincie in de kijker te stellen. Voorlopig blijven we langs het kusttramtraject.

Onze wandelzoektocht doet u op eigen tempo, alleen of samen met vrienden en familie. U kunt de tocht gerust onderbreken en in etappes afleggen: immers bij mooi zomers weer lonken de terrasjes! Alle te bezoeken locaties bevinden zich op wandelafstand van een tramhalte. U kan de zoektocht uiteraard ook per fiets doen.

Er zijn tal van mooie prijzen te winnen: twee maal een kunstwerk, een hotelarrangement aan zee, een citytrip, talrijke waardevolle boeken en boekenbonnen..

Voor het best gerangschikte Willemsfondslid is er een Willemsfonds-cultuureis voor 1 persoon naar Frankrijk tijdens het Hemelvaartweekend 2012.

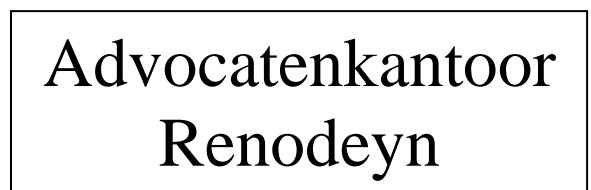
Graag danken we het gemeentebestuur van Knokke-Heist, het Bureau voor Toerisme en het museum Sincfala die hun medewerking verlenen aan dit initiatief van het Willemsfonds Erfgoedkring Ernest Schepens. Uiteraard vergeten we onze sponsors niet. Met hun bijdragen kan de wandeling goed van start gaan. Waarvoor dank.

De wandeling zet de talrijke beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten op het grondgebied Knokke-Heist in de kijker.

(Uitgave: Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen, Inventaris van het Bouwkundig Erfgoed , Ministerie van de Vlaamse gemeenschap en de VIOE-lijst)

Wij wensen u veel wandel- en kijkgenot! Vindt u het een leuke tocht, spreek er dan over met vrienden en kennissen. Ook zij kunnen op exploratie gaan.

Met dank aan onze sponsors

En met de medewerking van:

WILLEMSFONDS

Erfgoedkring Ernest Schepens

HET WILLEMSFONDS EN ZIJN AFDELINGEN

“De officiële stichtingsvergadering van het Willemfonds had plaats in het lokaal van de Maatschappij ‘De Taal is Gansch het Volk’ op 23 februari 1851.” Zo start het gedenkboek “Het Willemfonds van 1851 tot 1914”. Bij de oprichters van het Willemfonds erkennen we een groep Vlaamsgezinden die behoorden tot de beide politieke opinierichtingen. Een meerderheid van hen was duidelijk van liberale strekking, enkelen waren uitgesproken katholieken, zoals bvb. Kanunnik David..

De eerste statuten van het Willemfonds bepaalden dat het “de nederduitsche tael- en letterkunde en al wat haer aangaet krachtdadig (zal) ondersteunen en aanmoedigen, ter versterking van den algemeenen nationalen geest in België” De huidige doelstellingen hebben het o.m. over de verdediging van de Nederlandse taal en de culturele, maatschappelijke, economische en wetenschappelijke ontplooiing van het individu in een klimaat van verdraagzaamheid en geestelijke en politieke vrijheid.

De activiteiten worden opgezet in een ruim vrijzinnige geest. Het is niet zozeer een vereniging van vrijzinnigen dan wel een vereniging die de belangen van de vrijzinnigen behartigt. Het Willemfonds eerbiedigt elke ideologische en filosofische overtuiging voor zover deze de mensenrechten en de democratie niet schaden of wensen te schaden, en verwacht dan ook dat mensen en organisaties van om het even welke strekking dezelfde ontplooiingskansen krijgen.

Een sterk ontwikkeld verenigingsleven, met een inhoudelijk rijk en verscheiden aanbod waarin “vorming” in de bredere betekenis en zin van het woord, én cultuurbeleving, steeds voorname elementen waren en blijven, heeft in sterke mate bijgedragen tot de culturele en maatschappelijke ontwikkeling van de Vlaming als individu én als bewust lid van een voorname cultuurgemeenschap.

Zo wil het Willemfonds zich graag als ontmoetingsplaats profileren. Een uitdaging waarbij onze afdelingen graag nieuwe, belangstellende mensen betreft.

Het Provinciaal Verbond van West-Vlaamse Willemfondsafdelingen groepeert alle Willemfondsafdelingen die actief zijn binnen de Provincie West-Vlaanderen.

Gespreid over de gehele provincie bieden zij kleinschalige activiteiten van hoge kwaliteit aan.

Binnen het provinciaal verbond zijn ook een aantal thema-afdelingen werkzaam:

- Hop-Hop is een afdeling die specifiek werkt rond natuur en natuurbeleven. De afdeling organiseert geleide wandelingen;
- de Julius Sabbe Studiekring is actief rond het thema Brugge Zeehaven. Het archiveren en informatiseren van maritieme documenten is een kerntaak
- Erfgoedkring Ernest Schepens werkt rond het erfgoed in onze provincie, in het bijzonder het Willemsfondserfgoed
- de afdeling Kunst-Wijs legt zich toe op kunstbeleving: literatuur, beeldende kunst, film en muziek. De afdeling organiseert de vijfjaarlijkse wedstrijd voor schilderkunst: IMAGO

Wij hopen dat deze kennismaking met ons Willemsfonds u aanzet tot het – al dan niet hernieuwd – lidmaatschap van de vereniging. Het lidgeld waarvan het bedrag bepaald wordt door het Willemsfonds Algemeen Bestuur, vzw, bedraagt 15 EUR voor een hoofdlid en 3 EUR per gezinslid, te storten op rekening BE39 0010 2817 2819 van het Willemsfonds vzw, met vermelding van de lokale afdeling waarbij u wenst aan te sluiten. Bij een storting moeten de namen van het hoofdlid én van alle gezinsleden medegedeeld worden. Elk lid krijgt immers een geïndividualiseerde lidkaart. Het hoofdlid ontvangt het ledenblad RECHTUIT. Alle info op www.willemsfonds.be

De thema-afdeling Erfgoedkring Ernest Schepens

Deze kunstzinnige wandeltocht met als onderwerp het 'Erfgoed van Knokke en Heist is een realisatie van de afdeling Erfgoedkring Ernest Schepens

De leden van de afdeling stellen zich tot doel het erfgoed in het algemeen en dat van de provincie West-Vlaanderen in het bijzonder in de kijker te zetten.

Het gaat over erfgoed in ruime zin, zowel het materieel als het immateriële erfgoed en in al zijn aspecten. Het werkterrein is niet enkel architectuur, monumenten zoals standbeelden, grafmonumenten maar ook het industrieel, literair en maritiem erfgoed, taal, liederen, streekgebonden gerechten en dranken, heemkunde, volkscultuur en spelen, beschermde natuur, enzovoort.

We willen ook denken aan het erfgoed van de toekomst: wat laten we achter voor de volgende generaties?

De notie erfgoed werd tot voor kort vooral, zometer uitsluitend, geïdentificeerd met gebouwen en monumenten. Nu draait erfgoed niet alleen rond onroerend goed, maar omvat ook het immateriële. Daarom interesseert ons - het Willemsfonds is niet voor niets een cultuurfonds - vooral het socio-cultureel erfgoed. Ons opzet draait dan ook rond 2 polen: SENSIBILISERING voor erfgoed in het algemeen, en ARCHIVERING van ons eigen immaterieel patrimonium en de ONTSLUITING daarvan.

De naam van de thema-afdeling wil hulde brengen aan een van onze meest actieve Willemsfondsen, Ernest Schepens, die in zijn eigen stad Brugge een grote rol gespeeld heeft bij de bescherming van merkwaardige gebouwen en stadsgezichten.

Meer op onze website: www.erfgoedkring-ernestschepens.be

REGLEMENT

Het deelnemingspakket bevat:

1. Een inleidend woordje, een situatieschets van het Willemsfonds en de thema-afdeling Erfgoedkring Ernest Schepens.
2. Het reglement voor deze wedstrijd
3. De opgaven voor deze wedstrijd
4. Twee invulformulieren :
 - 4.1. Een werkblad waarop u tijdens de wandeling uw notities neerschrijft.
 - 4.2. Een deelnemingsformulier waarop u de antwoorden en uw persoonlijke gegevens kunt invullen.
Dit formulier deponereert u in de bijgevoegde briefomslag in Toerismebalies van Knokke, Zeedijk 660, 8300 Knokke of Heist, Knokkestraat 22, 8301 Heist.

INSCHRIJVING

De deelnemingsmap is te verkrijgen mits betaling van een bijdrage van 7 EUR, toegang Sincfala inbegrepen voor 2 personen, aan de toerismebalie te Heist (tramhalte Heldenplein) en Knokke (tramhalte Knokke Station)

De bestuursleden van de afdeling Erfgoedkring Ernest Schepens noch hun gezin nemen deel aan de wedstrijd.

BEOORDELING

Het bestuur van de Willemsfondsafdeling Erfgoedkring Ernest Schepens beoordeelt soeverein de ingezonden antwoorden.

De beslissingen zijn onherroepelijk. Er wordt geen briefwisseling gevoerd over de organisatie, het verloop en de uitslag van de wedstrijd.

De antwoorden, aan te brengen op de daartoe bestemde fiche, worden verwacht **uiterlijk op woensdag 31 augustus** op de toerismebalie van Heist (tramhalte Heldenplein) of Knokke Zeedijk 660.

BEKENDMAKING VAN DE RESULTATEN - PRIJZEN

De bekendmaking van de uitslag geschiedt vanaf 30 september via de website www.erfgoedkring-ernestschepens.be. Alle prijswinnaars worden aangeschreven. Zij kunnen hun prijs ophalen op vrijdag 28 oktober 2010 om 19u00, ter gelegenheid van de lezing 'Erfgoedbeleid van de Vlaamse Gemeenschap' die gehouden wordt in het Museum Sincfala, Pannenstraat 140 te Heist. Alle deelnemers worden hierop uitgenodigd.

Niet afgehaalde prijzen blijven het bezit van de Erfgoedkring Ernest Schepens..

Het Bestuur

Zoektocht Erfgoedkring Ernest Schepens – Knokke Heist

Het antwoord op sommige vragen is enkel ter plaatse te vinden. Voor andere verwijzen we naar de websites:

www.vioe.be en www.erfgoedkring-ernestschepens.be en www.knokke-heist.be en www.beeldenindestad.be

VRAGEN

We starten aan het Toerismebureau van Heist (tramhalte Heist-Heldenplein). Bij het buitenkomen nemen we de Knokkestraat rechts en lopen tot aan de IJzerstraat; aan het eind van de straat vallen we op het museum Sincfala, Pannenstraat, 140.

Het gebouw in neogotische stijl werd als monument beschermd in 1985. We gaan binnen. De zoektochtbrochure geeft recht op gratis toegang voor maximum 2 personen. Neem rustig de tijd om het erfgoed van de visserij en de geschiedenis van de Zwinstreek te ontdekken.

Vraag 1: Op de laagzolder ziet U maquettes van vissersvaartuigen. 3 vaartuigen verwijzen naar Heist. Elk vaartuig heeft een nummer. Wat is de optelsom van de drie?

Vraag 2: Het gedeelte handelend over de geschiedenis van het Zwin verwijst naar de 80-jarige oorlog, eindigend met de Vrede van Munster. Geef de naam van het fort dat plaatselijk een belangrijke rol speelde in die oorlog.

Bij het buitengaan volgen we de Pannenstraat links tot aan de Kursaalstraat. Kijk op uw plan, want de straatnaamborden zijn verdwenen. We nemen de Kursaalstraat rechtsaf. De tweede straat op de linkerkant is de Vlamingstraat. Die nemen we, komen aan een pleintje met terrassen. We kijken naar het huis nr. 30.

Vraag 3: In welke stijl is de gevel opgetrokken?

In dezelfde straat laten we even ons oog vallen op huis nr. 33, een neoclassicistisch pand.

We slaan links de Hermans-Lybaertstraat in. Aan de kant van de kerk is een afbeelding te zien van Sint Antonius met zijn varken.

We volgen de straat. Aan de rechterkant stoppen we bij huis nr. 38 en bewonderen de rijk versierde neorenaissancistische woning, vermoedelijk gebouwd als architectenwoning (cf. passer boven de poort). We gaan verder tot aan het plein, dat dient als marktplaats en parking, het Maes en Boereboomplein. Het voormalig stadhuis, nu ingenomen door de politie, is een modernistisch gebouw met toren, geïnspireerd op de toren bij het Raadhuis van Hilversum.

Het plein is genoemd naar Albert Maes en Gaston Boereboom, slachtoffers van het geweld van W.O.II. Ze werden gefusilleerd in 1944 in Oostkamp.

Vraag 4: Welke fout maakten de gemeentediensten bij het plaatsen van de naamborden?

In de verte links zien we het mooie beschermde gebouw, 't Kasteeltje of Het Landhuis. De onmiddellijke omgeving is beschermd als dorpsgezicht. Sinds het verhuizen naar Oostende van de zeevisserijschool, is hier een school voor buitengewoon onderwijs van de Vlaamse gemeenschap gevestigd. Ga dit eclectisch herenhuis bekijken en kom op uw stappen terug.

Ga in de richting van de Sint Antoniuskerk via de Sint Jozefstraat. Enkele huizen zijn merkwaardig: nr 48, een monumentaal neoclassicistisch herenhuis; de huizen nrs 46 en 44 worden herbouwd; de gevel lijkt te worden behouden en gerestaureerd. Huis nr 30 is een van de nog bewaarde art-deco huizen van Heist. Vooraleer we de kerk binnengaan, houden we halt aan huis nr 3. Dit neogotisch dubbelhuis werd in 2000-2001 gerestaureerd.

Vraag 5: Wat was de functie van dit huis?

De veel grotere neogotische basilicale Sint- Antonius Abtkerk , in 1871-75 opgetrokken , vervangt de vroeggotische kerk in het Zuiden van de gemeente (Koudekerke); de dorpskern had zich in Noordelijke richting verplaatst.

We gaan binnen in de kerk. Dadelijk valt op dat de visserij nog levendig is in Heist. De vele ex-voto's, vaandels, een vlag van het visserssyndicaat, een repliek van de Z 243; de afbeeldingen op glasramen, ... alles verwijst naar de zee.

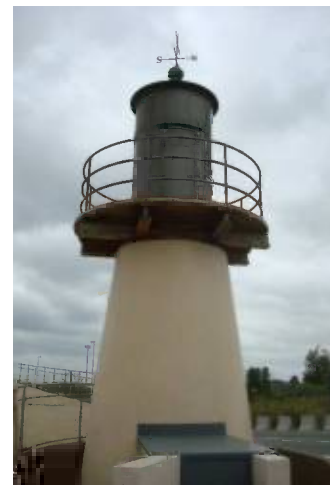
Sint Antonius met zijn varken staat op vele wijzen afgebeeld.

Vraag 6: Hoeveel keer wordt Sint Antonius met het varken binnen en buiten afgebeeld?

Bij het buitenkomen dwarsen we het winkelcentrum, steken de Heistlaan over, gaan in de richting van de tramsporen, maar blijven op het linker voetpad langs de Elisabethlaan de sporen volgen Zeebruggewaarts. Voor ons daagt een bouwwerk op, dat we durven het erfgoed van de toekomst noemen, nl. de elegante nieuwe brug, die de symbolische naam "De Lichtenlijn" meekreeg. De brug laat fietsers en voetgangers toe veilig van het ene natuurgebied naar het andere te geraken. De brug herstelt ook virtueel de verbinding van het Laag Licht met het Hoog Licht. Beide vuurtorens zijn als monument beschermd.

Onder het wandelen langs de laan bekijken we de grote vuurtoren, midden in de lage weiden en plassen, die een overblijfsel zijn van de historische poldergraslanden. Een pronkstuk! Het is de eerste volledige betonconstructie in België. Daterend van 1907 is de toren een pareltje van art-nouveau-stijl; de constructie werd verfraaid met Jugendstil-elementen en baksteenmotieven.

Vraag 7: Hoeveel hoeken heeft de sokkel?

Net voor de brug gaan we de trap op (het fietspad ligt langs de andere kant van de brug). Binnenwaarts ligt het natuurgebied De Sashul en de Vuurtorenweiden. Wie een bijkomend wandelingetje aankan, kan hier de paden volgen en genieten van de rust en kalmte van dit stukje natuur.

Vraag 8: wat betekent het woord sashul?

Wij zweven over de brug (dat is althans het gevoel dat de makers nastreefden) en bereiken de overkant met het duinenlandschap en de zeedijk. Op het eind van de brug passeren we de kleine vuurtoren, eveneens een beschermd monument.

Vraag 9: Welke functie had de lichtenlijn?

Vanaf de dijk gaan we het strand op tot aan de ingang van het natuurgebied De Baai van Heist. Dit maakt deel uit van het vogelrichtlijngebied van de Noordzee. Vele vogels vonden sinds het afsluiten van de baai hun natuurlijk broedgebied terug.

Vraag 10: Noem 3 beschermde vogels, die hier broeden.

Langs de dijk wandelen we langs de muur van aaneengesloten appartementsgebouwen. De laatste in eclectische stijl opgetrokken dijkvilla's, nrs 126 en 127 bezweken aan de bouwkoorts die het gevolg is van de overigens toe te juichen democratisering van het kusttoerisme. Toch ontdekten we nog een art-decohuis in bel etage-stijl.

De derde zijstraat kreeg de naam mee van Camille Baron de Maere d'Aertrycke. De Willemsfonds thema-afdeling "Julius Sabbe Studiekring" huldigde enkele jaren geleden in Zeebrugge een monument in ter ere van Baron de Maere. Ook werd een provinciale dag gehouden in het kasteel van de familie in Aartrijke.

Vraag 11: Hoe wordt Baron de Maere genoemd?

We gaan tot bij het Vissersmonument op het Vissershuldeplein. Hier legt de vrijzinnige gemeenschap van West-Vlaanderen, waartoe het Willemsfonds behoort, elk jaar een bloementuil neer bij de start van carnaval dat in Heist nog bijzonder intens beleefd wordt. Het monument is van de hand van kunstenaar André Taeckens. Deze inspireerde zich voor de realisatie op het ontwerp van een Heistse beeldende kunstenaar.

Vraag 12: Geef naam en voornaam van die Heistse ontwerper.

We volgen weer de zeedijk tot aan de August Beernaertstraat, die we inslaan. We komen op een plein, de Kinkhoorn. Van de oorspronkelijke belle époque en interbellum bebouwing in cottigestijl, waarbij de rode bakstenen topgevels voorzien zijn van imitatievakwerk, erkers en loggia's, blijven hier en daar nog sporen over. Het geheel oogt nog steeds mooi.

Vraag 13: In welk jaar kreeg August Beernaert de Nobelprijs voor de vrede?

We gaan de Visserskapelstraat in, dwarsen de Serweytens de Mercxstraat en stoppen bij de 'Visscherskapel' op het Cornelus Bassensplein. Het neogotisch gebouwtje werd beschermd in 1985. We gaan de kapel binnen. De ex-voto's in de vorm van reddingsboeien, eigen aan visserskapellen, kunnen ons niet onverschillig laten. Dat met alle technische snuffjes van de moderne tijd, nog zo veel schepen vergaan, maakt ons een beetje mistroostig.

Vraag 14: In welk jaar verloor de laatst hier herdachte Heistse visser het leven? Welk vaartuig verging 2 keer? Geef nr en benaming.

Langs de OLVrouwstraat gaan we naar het Heldenplein. We bekijken en passant de huizen nrs 10, 6/8 en 2/4. Oorspronkelijk was dit een ensemble van belle époquewoningen van ca. 1900. Nr 10 is het best bewaard.

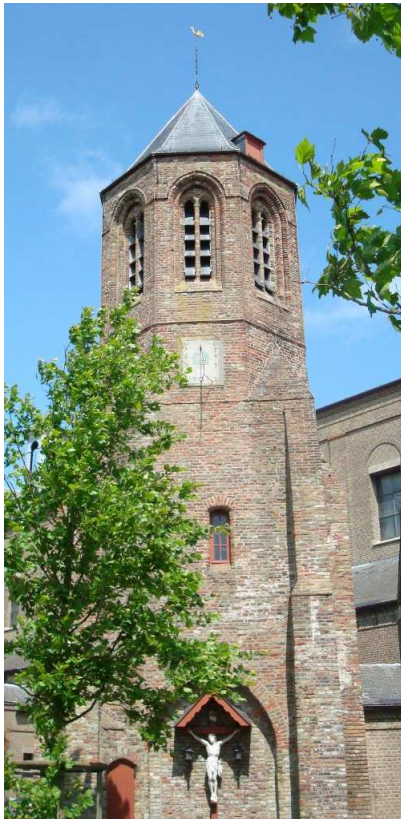
Op het Heldenplein, waar ooit het Kursaal stond, nu een put voor skaters, zien we het monument voor oorlogsslachtoffers. Het standbeeld voor de militaire en burgerlijke slachtoffers van W.O.I is van de hand van H.Le Roy. Na W.O.II werd een gedenksteen voor de anonieme slachtoffers van een van de concentratiekampen bijgeplaatst.

Vraag 15: Wat is de naam van dit kamp?

Hier eindigt het gedeelte Heist. We nemen de tram naar Knokke-Station.

De wandeling wordt beschreven vertrekkend van de tramhalte Knokke-Station. De personen die in Knokke starten, moeten op de Zeedijk in het Toerismekantoor de brochure aanschaffen en doen de hier beschreven route dan in omgekeerde richting. Dit vergt misschien een beetje hersengymnastiek, maar is dankzij het plan gemakkelijk te realiseren.

Dadelijk bij het uitstappen zien we de grote kerk met ernaast een kleine toren. We gaan daarheen. De toren dateert van 1642; werd al in 1938 als beschermd monument geklasseerd. Op de zijkant zien we een natuurstenen poolsteenzonnewijzer van 1648. Het wapenschild is van Marcus Albertus Arazola d'Ognati. Een boom, twee wolven en een wapenhelm komen er op voor.

Vraag 16: Hoeveel veren heeft de helm?

We gaan langs de grote kerk, steken de drukke Lippenslaan over en bereiken de Seb. Nachtegaleestraat.

We slaan de straat in. Op de rechterkant zien we een imposant gebouw in eclectische stijl, waar de Kunstacademie is gehuisvest.

Oorspronkelijk gebouwd als hotel, werden er tijdens WO I Russische krijgsgevangenen in ondergebracht en na WO I kreeg het de functie van schoolgebouw. Hier was gedurende vele jaren de dichter en Willemsfondser **Ward Vervarcke** onderwijzer.

“De Knokse jeugd werd als het ware met verzen opgevoed, om beter te kunnen onthouden” schrijft een ander kroniekschrijver en Willemsfondser, **Meester André Dhondt**, over hem.

Een voorbeeld van Ward Vervarckes lesmethode:

*Een ambacht leeren jongens,
Een ambacht leeren hoort
Uw brood is dan gebakken
Geloof mij op mijn woord.*

We lopen verder naar het Gemeenteplein, dat iedereen de Groentenmarkt noemt. Op nr.3 vinden we een 18e eeuws dorps huis . Hier is de enige overgebleven **Willemsfondsbibliotheek** ondergebracht. Ze wordt nog steeds opengehouden door de Knokse afdeling. De heemkundige kring “Cnoc is ier” biedt er een tentoonstelling aan over het verdwenen erfgoed van de gemeente. De openingsuren zijn beperkt tot 3 voormiddagen van 9 tot 12U op woensdag, zaterdag en zondag.

Vraag 17: In welk jaar werd het Knokse Willemsfonds als afdeling opgericht?

We nemen linksaf de Albertlaan. We kijken naar de huizen nrs 13 en 15; wat verder nr 41 en de met de Staquetstraat hoek vormende in de jaren 1920 opgetrokken rijhuizen, typisch voor het Knokke van toen. We gaan verder langs de achterkant van het gemeentehuis tot aan het scholencomplex links van de straat. Delen hiervan zijn beschermd .Volgens sommige bronnen ontwierp architect Huib Hoste al in 1924 de uitbreiding van de schoolgebouwen met enkele paviljoenen in modernistische stijl. Welk aandeel hij juist had hierin, is niet duidelijk. Wel komt zijn naam voor bij de nieuwe opbouw in 1936. Bij de latere uitbreiding in 1981 werd met die stijl rekening gehouden.

Aan de overkant van de Albertlaan is het internaat gevestigd. Een grote villa in neoclassicistische stijl omgeven door een park. Hier loopt de scheidingslijn tussen Knokke –Dorp en het Zoute.

Vraag 18: Wat is de betekenis van het toponiem ‘Zoute’?

We keren terug naar het stadhuis. De recente bijbouw aan de overkant van de school, vormt met het hoofdgebouw een harmonieus geheel. We bekijken de voorkant van op het Verweeplein.

Vraag 19: Welke stijl heeft het gebouw?

We gaan naar de overkant van het plein, steken de Lippenslaan over en gaan een van de twee kleine straatjes in, de Cassiersstraat of de Van Rijsselberghestraat. We komen in een oase van rust! Geniet ervan, want de kloosterzusters staan op het punt te verhuizen. Bekijk goed de huizen. Zelfs de elektriciteitscabine is het zien waard.

We gaan door de Cassiersstraat, waar we nog een blik werpen op huizen nrs 16 tot 20.

We slaan rechts af in de Paul Parmentierlaan. Een straat zonder erfgoedgeschiedenis. Een zijstraat verwijst naar de toneelschrijver Nestor De Tière, die hier een villa had. We houden halt aan de Elisabethlaan en betreden het middenplein, het **Abraham Hansplein**. Die naam is aan het Willemsfonds verbonden. Hoewel tot een Nederlandse familie

behorend, beschouwde hij het Vlaamse volk als het zijne. Naast auteur van populaire romans, die doorgaans eerst in feuilletonvorm in het Laatste Nieuws verschenen, waar hij als journalist aan verbonden was, was hij ook een ongeëvenaard redenaar. Talrijke lezingen verzorgde hij voor het Willemsfonds, her en der. De door hem opgerichte Kinderbibliotheek, waarvoor hij vele jaren om de week een nummertje schreef, de Hanskens, vond grote aftrek. Zijn werken zijn nog uit te lenen in de Willemsfondsbibliotheek van Knokke. Hij was een ware “volksverheffer”.

Vraag 20: Hoe heten de boekjes die door de katholieke overheid als tegenhanger werden uitgegeven?

De grote polyesterstructuren van de Nederlandse kunstenaar Joep van Lieshout, brengen op deze stedenbouwkundig weinig aantrekkelijke plaats, door hun kleur en monumentaliteit, een zekere warmte en generositeit. Fascinerend en provocerend, zijn ze een herkenbaar baken in de gemeente.

Vraag 21: Wat is de titel van de sculpturen?

We keren onze rug naar de beelden en gaan langs de Elisabethlaan naar de Lippenslaan. Op de hoek stond het gebouw van het hotel en cinema Princess, uitgebaat door eerdergenoemde Ward Vervarcke. Het behoort nu tot het verdwenen erfgoed, net zoals de villa van een ander schrijvend Willemsfondser, **Jef Mennekens**, in de straat die zijn naam draagt. We doen de kleine omweg niet.

We dwarsen de Lippenslaan en stoppen aan het monument op het Frans Desmidtplein. Burgemeester van Knokke van 1927 tot 1944, is Frans Desmidt gestorven als politiek gevangene in de tweede wereldoorlog. Het monument met tweetalig opschrift, ter ere van de militaire slachtoffers van WO I, is opgericht naar het ontwerp van architect Leon Stynen in samenwerking met beeldhouwer Guillaume Dumont. Het schild van Knokke staat er op afgebeeld.

Vraag 22: Uit welke elementen bestaat het wapenschild?

We gaan verder langs de Elisabethlaan, richting zee. Langs beide kanten zien we mooie villa's in cottigestijl, soms met art-deco-elementen. Aan de linkerkant trekt nr 85, **Hotel Britannia**, onze aandacht. Dit gebouw is van de hand van architect Buylaert. Ook het interieur is de moeite waard. De winnaar van onze zoektocht zal er kunnen van genieten. Ook u kunt binnen een blik werpen en eventueel van een – te betalen – consumptie genieten.

Vraag 23: is dit gebouw een beschermd monument.

Aan de rechterzijde van de laan gaan we het Binnenhof binnen. Deze gebogen laan grenst aan het golfterrein. Opnieuw genieten we, na het lawaai en de drukte van het kustleven, van een zalige rust. De villa nr 9-13, Dennenhul-Klimop was eertijds het clubhuis van de golfspelers, door de Engelsen het "Monkey House" genoemd. Dit duinhuis domineert de omgeving. We wandelen verder tot aan de Lammekenslaan, waar we even rechtsaf gaan tot nr 20. De laan werd genoemd naar de villa van Ganshof Van der Meersch "Lammeke Gods". Het lam staat voorgesteld op een bas-relief boven de trappartij. De zeer ruime tuin belet ons evenwel er iets van te zien.

We keren op onze stappen terug en volgen de Lammekenslaan tot het eind. Zo belanden we weer in de Elisabethlaan. Aan de rotonde gaan we links de Zoutelaan in naar de St George Anglican Church. Deze kerk herinnert aan de belangrijke vertegenwoordiging van Britse badgasten en bewoners van het Zoute. De Nieuwpoortstraat maakt ons erop attent dat we aan de grens zitten van Knokke-Bad en het Zoute.

Vraag 24: In welk jaar werd dit kerkje gebouwd?

We gaan terug naar de rotonde en volgen de Zoutelaan in oostelijke richting. We houden links aan tot de splitsing met de Prins Karellaan. Links en rechts staan statige villa's in cottage en art-decostijl. Aan de rechterkant zien we op nr. 26 een voorbeeld van de protserigheid waartoe de stijl kan leiden.

We slaan de Emile Verhaerenlaan in. De villa's langs beide zijden vragen onze aandacht. Op het eind van de laan staat een beeld van C. Leroy.

Emile Verhaeren, een Franstalig schrijver, verbleef regelmatig in Knokke. Zoals Emile Verhaeren, Maurice Maeterlinck, Georges Rodenbach, allen Vlamingen die in het Frans schreven, kunnen we een hedendaags romanschrijfster, lid van het Willemsfonds, vermelden, nl. **Nicole Verschoore**. Ook zij verblijft regelmatig in Knokke. Van haar verschenen o.a. "Les parchemins de la tour", "Le mont Blandin", "La charette de Lapsceure", "Autobiographie d'un siècle".

Vraag 25: Welke roman speelt zich af in het hinterland van Knokke?

Op de hoek van de straat (bloemenwinkel) gaan we rechtsaf in de Sparrendreef. Onmiddellijk springt het ensemble van Dominicanerkerk, pandgang, tuin en pastorij in het oog. Het geheel vormt een beschermd monument. Geniet eens te meer van de rust die U overvalt. Ga er bij zitten, luister naar de muziek, ga de kerk binnen, kuier in de kloostergang.

Vraag 26: schrijf de laatste regel op van de tekst, in de linkerhoek van de pandgang.

Bij het buitenkomen, gaan we rechtsaf, steken de Sparrendreef over en nemen het Brits pad. We komen langs het Corneel Heymansplein. Een zuil aan de rand van het plantsoen, weer een groene oase van rust, herdenkt de man die zijn naam gaf aan het plein. In 1938 kreeg hij de Nobelprijs voor Fysiologie en Geneeskunde.

Vraag 27: voor welke ontdekking kreeg hij de Nobelprijs.

Even verder op het Brits pad kijken we naar twee beschermde villa's, nrs 14 en 16.

Vraag 28: Wat staat afgebeeld als embleem op nr 14 en op nr 16?

Aan het eind van het pad komen we weer op de Elisabethlaan. Even links aan de overkant zien we aan nr 43 een beschermd appartementscomplex, de Golf Residence, opgetrokken in cottigestijl met integratie van Normandische stijlkenmerken. We blijven op het rechtervoetpad en stoppen aan nrs 16 en 18: een gekoppelde villa van twee oorspronkelijk in spiegelbeeld opgetrokken woonsten.

We gaan richting zee tot aan het Albertplein, 'place m'as-tu vu' genoemd in de tijd dat vele terrassen vol zaten met Zoute-zotten.

Het Memlinc Palace domineert het plein. Midden op het plein staat een prachtig beeld van Ossip Zadkine, de Dichter ofte de Poëet. Oorspronkelijk stond dit beeld op het Canadaplein tussen de achterkant van het Casino en het bekend hotel De Reserve; Het werd daar ingehuldigd in 1965.

Vraag 29: Was de beeldhouwer Zadkine aanwezig bij de inhuldiging?

Op de zeedijk wandelen we langs de vele kunstgalerijen die Knokke rijk is, tot aan het Lichttorenplein. In het begin van de 21^e eeuw werd het gebouw met de toren op zijn oorspronkelijke plaats herbouwd: een monument in ere hersteld.

Vraag 30: welke functie had de toren?

Op het plein gelegen achter het toerismekantoor bedacht kunstenaar Gert Verhoeven een roze fontein. Ook de rest van het plein is bezet met gelijkkleurige tegels.

Extra-vraag: Vindt U dit plein mooi?

Hier eindigt onze zoektocht. We gaan langs de winkelstraten terug naar het tramstation.

Schiftingsvragen:

1. Hoeveel personen hebben ALLE vragen juist beantwoord?
 2. Hoeveel Willemsfondsleden namen deel aan de wedstrijd?
 3. Antwoorde de meerderheid van de deelnemers positief op de extra vraag ?
- Enkel bij geval van ex aequo is het antwoord op de tweede en derde vraag bepalend.

KLADVERSIE

Antwoorden

01.

02.

03.

04.

05.

06.

07.

08.

09.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

Schiftingsvragen :/...../.....